رویش روان شناسی، سال ۸ شماره ۱، شماره پیاپی ۳۴، فروردین ماه ۱۳۹۸
Rooyesh-e-Ravanshenasi, *8*(1), 2019

بررسی نقش احساس تنهایی و ویژگیهای شخصیتی در پیش بینی وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی در دانشجویان

The study of the role of loneliness and personality characteristics in dependence on virtual social networks among university students

دکتر فهیمه دهقانی نویسنده مسئول
استادیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد
اعظم کاظمی علی آباد
کارشناسی ارشد رشته روانشناسی عمومی

چکیده

شبکه های اجتماعی یکی از محبوب ترین بخش های فضای مجازی هستند که می توانند تاثیر بسیار زیادی بر زندگی فردی و اجتماعی افراد داشته باشند. هدف از انجام این پژوهش بررسی نقش احساس تنهایی و ویژگیهای شخصیتی در وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی در دانشجویان بود. روش این تحقیق از نوع همبستگی و شیوه نمونه گیری در این تحقیق طبقه ای متناسب بود. نمونه ای شامل ۲۷۵ نفر از بین کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی که در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند، انتخاب شدند. داده های با استفاده از پرسشنامه های پنج عامل شخصیت نئو، مقیاس احساس تنهایی راسل و نسخه اصلاح شده پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ جمع آوری شد و با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد متغیرهای احساس تنهایی، برونگرایی، باوجدان بودن وروان نژندی با وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی رابطه معنادار دارند. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که احساس تنهایی، برونگرایی و روان نژندی پیش بینی کننده میزان وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی هستند.

واژه های کلیدی: ویژگیهای شخصیتی، احساس تنهایی، وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی

Dr. Fahime Dehghani *
Assistant Professor, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Yazd University
f.dehghani@yazd.ac.ir
Azam Kazemi Ali Abad
Master of Science (MSc) in Public Psychology

Abstract

Social networks are one of the most popular branches of virtual networks that can have a great impact on people's personal and social life. The aim of this study was to investigate the role of loneliness and personality characteristics in university students' dependence on social networks. The method of this research was of correlational type and sampling method was proportionate stratified sampling. A sample of 275 students studying in Islamic Azad University of Yazd in the academic year of 93-94 was enrolled. Data was collected using the NEO-Five Factor Inventory, Loneliness Scale of Russell and modified version of Young's Internet Addiction Scale. Data analysis was done using Pearson correlation and regression analysis. Pearson correlation coefficients show that there is a significant relationship between the variables of loneliness, extroversion, neuroticism and conscientiousness with dependence on social networks. Although, regression analysis results showed that loneliness, extroversion and neuroticism predict the extent of dependence on social networks.

eywords: loneliness, personality characteristics, dependence on virtual social networks

مقدمه

در سالهای اخیر صدها میلیون نفر از کاربران اینترنت عضو صدها شبکه اجتماعی مختلف شده‌اند. شبکه های اجتماعی، محل گردهمایی صدها میلیون کاربر اینترنت است که بدون توجه به مرز، زبان، جنس و فرهنگ، به تعامل و تبادل اطلاعات می پردازند. در واقع شبکه های اجتماعی برای افزایش و تقویت تعاملات اجتماعی در فضای مجازی طراحی شده اند (پمپک[1] و همکاران، ۲۰۰۹). شبکه های اجتماعی مجازی از زمان ظهور در اواخر دهه ۹۰، در روند تکالی خود تا سال ۲۰۰۳ و تاکنون به واسطه ایجاد امکان برقراری ارتباط سریع و همزمان و غیرهمزمان، دسترسی به حجم زیادی از اطلاعات و انتشار گسترده آن کاربردهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی

[1] Pempek

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

و اجتماعی بسیاری را در این زیست جهان جدید رقم زده و توجه میلیونها کاربر را از سراسر دنیا به خود جلب نموده اند(شهابی و بیات، ۱۳۹۱).

با توجه به گسترش روزافزون استفاده‌کنندگان از شبکه های اجتماعی و آسیب هایی که در نتیجه عدم استفاده صحیح از این شبکه ها وجود خواهد داشت، پی بردن به عواملی که زمینه ساز وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی است، لازم و ضروری می‌نماید.

به دلیل کاربرد فردی از اینترنت و شبکه های مجازی در محیط خانه ها، فرد آرام آرام از جمع خانواده محروم می‌شود و فضای گفتگوهای خانوادگی که اصلی ترین فضای جریان یافتن مفاهیم خانوادگی است، کم کم از میان می رود و به فرد گرایی که یکی از ویژگی های دنیای مدرن است دامن می زند (سلطانی فر، ۱۳۸۹). امروزه در متون روان شناختی تنهایی را شامل عناصر اصلی و مهمی مانند احساس نامطلوب فقدان یا از دست دادن همدم، جنبه های ناخوشایند و منفی روابط از دست رفته و از دست دادن رابطه با دیگری در نظر می‌گیرند (دی جان گیرولد و کامفولوس[1]، ۱۹۸۵ به نقل از زربخش بحری، راشدی و خادمی، ۱۳۹۱). این وضعیت زمانی به وجود می آید که میان روابط بین فردی مطلوب و روابطی که فرد در حال حاضر دارد، شکاف وجود داشته باشد (پپلا و پرلمن[2]، ۱۹۸۲ به نقل از زربخش بحری، راشدی و خادمی، ۱۳۹۱) و ناشی از این ادراک است که ارتباطات اجتماعی فرد برخی از انتظارات او را برآورده نمی کند (دهشیری و دیگران، ۱۳۸۷). تحقیقات نشان داده اند که ضعف در پیوندهای خانوادگی از عوامل مهم و انکارناپذیر اعتیاد به اینترنت در نوجوانان است. در حقیقت، نوجوانانی که از تماس های اجتماعی کناره گیری می کنند، از اینترنت به عنوان ابزاری برای فرار از واقعیت استفاده می کنند (لیم، باء و کیم۳، ۲۰۰۴). از اینرو به نظر میرسد احساس تنهایی می تواند یکی از عوامل موثر در وابستگی به شبکه های اجتماعی نیز باشد.

از سوی دیگر یکی دیگر از عواملی که می تواند در وابستگی به شبکه های اجتماعی نقش داشته باشد ویژگی‌های شخصیتی است. ویژگیهای شخصیتی، صفات پایداری هستند که از موقعیتی به موقعیت دیگر چندان تغییر نمی کنند. آنها گرایشهای باثبات و بادوام پاسخدهی به شیوه یکسان به محرکهای مختلف می‌باشند و می توانند، پیش‌بینی کنندۀ رفتار فرد در موقعیتهای مختلف باشند (شولتز[4] و شولتز، ۱۳۸۸). این ویژگیها می‌توانند فرد را در برابر برخی اختلالات آسیب پذیر سازند. نظریۀ پنج عاملی شخصیت امروزه یکی از جامع ترین نظریات در عرصۀ مطالعه شخصیت می باشد که متشکل از پنج عامل بزرگ شخصیتی روان نژندگرایی[5]، برونگرایی[6]، با وجدان بودن[7]، انعطاف پذیری[8] و خوشایندی[9] است. به لحاظ نظری بین عامل روان‌نژندگرایی و اعتیاد به اینترنت، فصول مشترک و همپوشی زیادی وجود دارد، درحالی که بین سازه های نظری برون گرایی و با وجدان بودن از یک طرف و اعتیادبه اینترنت از طرف دیگر، تباین و تضاد دیده می شود (یانگ و راجرز[10]، ۱۹۹۸).

در مجموع با وجود اینکه جمعیت استفاده کننده از شبکه‌های اجتماعی مجازی غالباً افراد جوان هستند که تعداد آنها نیز در حال افزایش است اما اطلاعات کمی درباره متغیرهایی وجود دارد که باعث وابستگی افراد به این شبکه ها می‌شود. در نتیجه هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی نقش احساس تنهایی و ویژگیهای شخصیتی در میزان وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی می‌باشد.

روش

روش پژوهش مطالعه حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه ی آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود که تعداد کل آنها برابر با ۱۵۹۹۳ نفر می باشد . با استفاده از فرمول کوکران تعداد حجم نمونه برابر با ۲۷۵ در نظر گرفته شد. شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق طبقه‌ای متناسب بود که دانشجویان با توجه به هشت دانشکده موجود و

1 de Jong-Gierveld, & Kamphuls
2 Peplau & Perlman
3 Lim, Bae, & Kim
4 Schultz
5 Neuroticism
6 Extroversion
7 Conscientiousness
8 Openness
9 Agreeableness
10 Young & Rodgers

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

تعداد دانشجویان هر دانشکده بصورت تصادفی انتخاب شدند و به پرسشنامه های پنج عامل شخصیت نئو، مقیاس احساس تنهایی راسل و نسخه اصلاح شده پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ پاسخ دادند.

پرسشنامه ۵ عاملی شخصیت: کوستا و مک کری در سال ۱۹۸۹ فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی را برای سنجش پنج عامل اصلی شخصیت طراحی کردند (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). این پرسشنامه دارای ۶۰ ماده است که پاسخ های آن به صورت طیف لیکرت ۵ درجه ای (از کاملا مخالف تا کاملا موافق) است و صرفاً پنج عامل اصلی شخصیت را می سنجد، در حالیکه فرم بلند آن علاوه بر پنج عامل، ابعاد سی گانه آن را نیز می سنجد. روش ساخته شدن این مقیاس به این صورت بود که با استفاده از روش تحلیل عوامل ۱۲ پرسشی را که بر روی هر پنج عامل بیشترین ضریب بار را داشتند، انتخاب شدند. همبستگی بین فرم کوتاه و فرم بلند از ۰/۷۵ برای باوجدان بودن تا ۰/۸۹ برای روان آزرده گرایی متغیر بود. اعتبار بازآزمایی در دامنه ای بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۰ قرار داشت. همچنین همسانی درونی زیرمقیاس ها در نمونه مورد مطالعه از ۰/۷۴ تا ۰/۸۹ متغیر بود (روشن چسلی و دیگران، ۱۳۸۵) نئو به بسیاری از زبان های دنیا ترجمه و اعتباریابی شده است و در ایران نیز می توان به پژوهش روشن (۱۳۸۵) و پاکدامن و همکاران (۲۰۰۲) اشاره کرد.

مقیاس احساس تنهایی راسل[1]: این مقیاس توسط راسل اپیلائو و کارولین ای کاترونا[2] (۱۹۸۰) از دانشگاه کالیفرنیا ساخته شد و تجدید نظر شده مقیاس اصلی UCLA می باشد و از ۲۰ سوال تشکیل شده است (راسل، ۱۹۸۰). پایایی آزمون به روش باز آزمایی توسط راسل، پیلوا و فرگوسن[3] (۱۹۷۸)، ۰/۸۹ گزارش شده است (به نقل از حق شناس، ۱۳۸۸). همچنین راسل پیلوا و کورتونا[4] (۱۹۸۰)، پایایی این آزمون را در باز آزمایی مجدد ۰/۷۸ گزارش کردند. لتیشا و همکاران (۱۹۸۰) (به نقل از میردریکوند، ۱۳۷۸) برای ارزیابی پایایی، این مقیاس را بر روی ۲۳۷ دانشجو اجرا کردند این مقیاس جدید دارای پایایی ۰/۹۴ بود. در مطالعه لتیشا و همکاران (۱۹۸۰) (به نقل از میردریکوند، ۱۳۷۸) همبستگی مقیاس های جدید و اصلی ۰/۹۱ گزارش شد. این پرسشنامه دارای ۲۰ سوال می باشد که بر اساس مقیاس لیکرت (هرگز، به ندرت، گاهی، همیشه) به ترتیب از ۱ تا ۴ به آنها نمره تعلق می گیرد که کمترین نمره ۲۰ و بیشترین نمره ۸۰ می باشد. نسخه اصلاح شده پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ: جهت سنجش میزان وابستگی به شبکه مجازی از نسخه اصلاح شده پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ استفاده شده است. با مشورت اساتید و صاحبنظران به تغییر گویه های پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ اقدام شد. سپس برای سنجش میزان اعتبار این پرسشنامه از اعتبار صوری استفاده گردیده است به این صورت که گویه ها در مرحله نهایی توسط چند استاد مجرب مورد تأیید قرار گرفت. برای سنجش میزان پایایی، این پرسشنامه را بر روی ۱۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد شهر یزد اجرا شد که آلفای کرونباخ آن برابر با ۰/۷۶ بدست آمد. این پرسشنامه شامل ۲۰ سوال می باشد که بر اساس مقیاس لیکرت (هرگز، خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) به ترتیب صفر تا ۵ نمره گرفتند که کمترین نمره صفر و بیشترین نمره ۱۰۰ می باشد.

برای تحلیل یافته ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد. داده ها با استفاده از نوزدهمین ویرایش نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در جدول ۱،نمرات میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای احساس تنهایی، ویژگیهای شخصیتی و وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی ارائه شده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
احساس تنهایی	۴۹/۴۶۵	۶/۳۳

[1] University of California losangeles lonee liness
[2] Dun Russel; Letitia A.Peplau and Carolina. Ectrona
[3] Rasel & pilova & Fergosen
[4] Cortona

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی	۶۵/۹۲	۱۰/۱۳
ویژگیهای شخصیتی		
روان‌نژندی	۳۸	۴/۵۴
برونگرایی	۳۳/۸۱	۸
انعطاف پذیری	۳۸/۹۹	۵/۸۶
دلپذیری	۴۰/۸۶	۴/۶۱
باوجدان بودن	۴۰/۲۲	۶/۴۸

نمرات مربوط به رابطه بین متغیرها توسط ضریب همبستگی مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۲: ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱- وابستگی به شبکه‌های اجتماعی مجازی	۱						
۲- احساس تنهایی	۰/۵۴۵**	۱					
۳- روان‌نژندی	۰/۴۱۳**	۰/۲۹۶**	۱				
۴- برونگرایی	-۰/۴۶**	-۰/۲۵۹**	۰/۲۱۱**	۱			
۵- انعطاف پذیری	۰/۰۸۹	۰/۱۰۸	۰/۳۳۹*	-۰/۰۷۸	۱		
۶- دلپذیری	۰/۱۰۸	۰/۱۶۹**	۰/۲۸۳**	-۰/۱۵۵**	۰/۳۳۳**	۱	
۷- باوجدان بودن	۰/۱۴۵*	-۰/۱۷۱**	-۰/۱۵۲*	۰/۱۲۱*	۰/۲۰۴**	۰/۱۴۸*	۱

*P<0.05 **P<0.01

در این پژوهش برای تحلیل استنباطی داده‌ها، از تحلیل رگرسیون به منظور پیش بینی وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی بر پایه ویژگی های شخصیت و احساس تنهایی استفاده شد.

جدول ۳: ضرایب رگرسیون چندگانه میزان وابستگی به شبکه های اجتماعی براساس احساس تنهای و متغیرهای شخصیتی

پیش بین	R	R^2	F	B	Beta	T	Sig
احساس تنهایی	۰/۶۷۴	۰/۴۵۴	۷۵/۰۲	۰/۶۳۵	۰/۳۹۷	۸/۲۶	۰/۰۰۰۱
برونگرایی				-۰/۳۹۱	-۰/۳۰۸	-۶/۵۷	۰/۰۰۰۱
روان نژندی				۰/۵۱۶	۰/۲۳۱	۴/۸۶	۰/۰۰۰۱

از مجموعه متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون، ۳ متغیر مستقل احساس تنهایی، برونگرایی و روان‌نژندی تأثیر معنی‌داری بر متغیر وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی داشته‌اند.

با استفاده از واریانس ترکیب خطی متغیرهای مستقل می‌توان ۴۴/۸ درصد از واریانس وابستگی به شبکه های اجتماعی را توضیح داد. مابقی تغییرات متغیر وابسته به دلیل پیچیده و چند بعدی بودن متغیر وابستگی به شبکه های اجتماعی و همچنین به حساب نیامدن برخی از متغیرهایی است که بر این متغیر تأثیرگذار هستند.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش احساس تنهایی و ویژگیهای شخصیتی در وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی در دانشجویان انجام شد. ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی با احساس تنهایی، روان نژندی و با وجدان بودن رابطه مثبت و با برونگرایی رابطه منفی دارد. تحلیل رگرسیون نشان داد که از بین این متغیرها احساس تنهایی، برونگرایی و روان نژندی، وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی را پیش بینی کردند.

مطالعات مشابهی در زمینه احساس تنهایی انجام شده است. یافته های مشایخ و برجعلی (۱۳۸۲) نشان داد میان احساس تنهایی در دانش آموزان دختر دبیرستانی و استفاده از اینترنت رابطه معنی داری وجود دارد. یانگ[1] (۱۹۹۶) در زمینهٔ اعتیاد به اینترنت دریافت که افرادی که بیش از حد از اینترنت استفاده می کنند، تنها، خسته، افسرده، بدون عزت نفس و درونگرا هستند. یافته های (مراهان مارتین و شوماخر[2]، ۲۰۰۳) نشان داد که میان اعتیاد به اینترنت و احساس تنهایی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. افراد هنگامی که از جامعه اطرافیان بریده شده و ارتباطشان با اطرافیان کم یا قطع می شود بیشتر به اینترنت و شبکه های مجازی رو می‌آورند و سعی می کنند این خلاء احساس تنهایی و ارتباط کم و واقعی با اطرافیان را با ارتباط با شبکه های مجازی پر کنند. این افراد خلاء ارتباط رودررو و چهره به چهره را با گرایش به شبکه های اجتماعی مجازی پر می کنند. در نهایت این احساس تنهایی و وابستگی به شبکه های مجازی به یکدیگر وابسته می شوند. به این صورت که هر چه فرد احساس تنهایی بیشتری می کند این تنهایی را با استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی پر می کند و برعکس هرچه بیشتر تر از شبکه های اجتماعی مجازی استفاده می کند دایره ارتباطش با اطرافیان و جهان واقعی کمتر و کمتر شده بنابراین احساس تنهایی وی بیشتر می شود.

یافته ها همچنین نشان داد میان وابستگی به شبکه های مجازی و برونگرایی رابطه معنی دار و منفی وجود دارد. این یافته با مطالعه خانجانخانی و اکبری (۱۳۹۰)، بهشتیان (۱۳۹۱)، تمنایی فر و دیگران (۱۳۹۱)، نیتیا و جولیوس (۲۰۰۵)، لندرز و بوری[3] (۲۰۰۶)، هاردی و ییتی[4] (۲۰۰۷) و گامبور و واس[5] (۲۰۰۸) نیز همخوانی دارد. افراد برون گرا دارای رفتاری گرم و دوستانه، مردم دوستی، جسورانه، فعال بودن، در جست و جوی تهیج و دارای هیجان های مثبت می باشند. این ویژگی ها به خوبی نشان می دهند که چرا رابطه برون گرایی با وابستگی به شبکه های اجتماعی مجازی منفی است. بنظر می رسد که درون گراها به دلیل عدم علاقه زیاد به زندگی جمعی و ترجیح تنهایی بیشتر آماده وابستگی باشند تا برون گراها. صرف وقت زیاد برای حضور در گروه های مجازی لازمه اش دوری از روابط انسانی می باشد که با ویژگی های افراد برون گرا منطبق نیست. برونگراها از نظر فیزیکی و زبانی بیشتر فعالاند، از بودن با مردم لذت می برند، زندگی پر تحرکی دارند و از جمع شدن با دیگران لذت می برند از اینرو ارتباطات واقعی را ترجیح می‌دهند.

یافته دیگر پژوهش حاضر نشان داد میان وابستگی به شبکه های مجازی و ویژگی روان نژندی ارتباط وجود دارد. این یافته با یافته های پوررمضان (۱۱۳۸۵)، هنرپروران و رفاهی (۱۳۸۵)، شایق و دیگران (۱۳۸۸)، خانجانخانی و اکبری (۱۳۹۰)، تمنایی فر و دیگران (۱۳۹۱)، بهشتیان (۱۳۹۱)، دیویس[6] (۲۰۰۱)، شاپیرا[7] و دیگران (۲۰۰۳)، ها[8] و دیگران (۲۰۰۶)، هاردی و تی[9] (۲۰۰۷) و گامبور و واس[10] (۲۰۰۸) نیز همخوانی دارد.

از جمله ویژگی‌های اشخاص روان‌نژند این است که هیجانات منفی از جمله غم، خشم، کمرویی و احساس گناه بیشتری نسبت به دیگران تجربه می کنند. همچنین درجه انطباق ضعیفتری با دیگران دارند و از نظر عاطفی بی‌ثبات هستند. از اینرو به نظر میرسد حضور

---

[1] Young
[2] Morahan-Martin & Schumacher
[3] Landers & Bury
[4] Hardie & Yittee
[5] Gambor & Vas
[6] Davis
[7] Shapira
[8] Ha
[9] Hardie & Tee
[10] Gambor & Vas

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

در شبکه‌های اجتماعی مجازی برای این افراد اضطراب کمتری را نسبت به ارتباطات رو در رو ایجاد می‌کند. از سوی دیگر تحریف های شناختی این افراد درباره خود از جمله تردید به خود، خود شایستگی پایین و خود تأییدی ضعیف منجر به این مسئله می‌گردد که آنها از گروه های مجازی پاسخ های مثبت تر و با تهدید کمتری دریافت نماید.

با توجه به نتایج بدست آمده می توان نتیجه‌گیری کرد بین احساس تنهایی، صفات شخصیتی افراد و آسیب‌پذیری آنها در برابر وابستگی به شبکه‌های اجتماعی مجازی رابطه وجود دارد.

منابع

پور رمضان، مونا (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت و سلامت روان بر اساس تست SCL-90-R در مراجعین به کافی‌نت های مشهد در شش ماهۀ دوم سال ۱۳۸۴، رساله دکتری، دانشکدۀ علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد.

تمنایی فر، محمدرضا. صدیقی ارفعی، فریبرز و گندمی، زینب (۱۳۹۱). رابطه بین اعتیاد به اینترنت با ویژگیهای شخصیتی دانش آموزان مقطع متوسطه، مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان، ۱۴ (۱): ۶۷-۷۱.

حسینی بهشتیان، سید محمد (۱۳۹۱) رابطۀ بین اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی دانشجویان دانشگاه های دولتی شهر تهران، ۳ (۱): ۹۶- ۷۹.

حق شناس، فریبا (۱۳۸۸) اعتبار یابی مقیاس تکانشگری بارت (BIS-11) و رابطه تکانشگری و احساس تنهایی با میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان (دختر و پسر) دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی.

خانجانخانی، زینب، اکبری، سعیده (۱۳۹۰) رابطه ویژگیهای شخصیتی نوجوانان و اعتیاد آنان به اینترنت، یافته های نو در روانشناسی، ۶ (۱۹). ۱۲۷- ۱۱۳.

دهشیری غلامرضا، برجعلی احمد، شیخی منصوره، حبیبی عسگرآبادی مجتبی. (۱۳۸۷) ساخت و اعتباریابی مقیاس احساس تنهایی در بین دانشجویان، مجله روانشناسی، ۱۲ (۳): ۲۸۲-۲۹۶.

روشن‌چسلی رسول، شعیری محمدرضا، عطری‌فرد مهدیه، نیکخواه اکبر، قائم‌مقامی بهاره، رحیمی‌راد اکرم. (۱۳۸۵). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شخصیتی ۵ عاملی نئو(NEO-FFI). روانشناسی بالینی و شخصیت-دانشور رفتار سابق-. ۱ (۱۶) : ۳۶-۲۷.

زربخش بحری، محمدرضا. راشدی، وحید و خادمی، محمدجواد. (۱۳۹۱). احساس تنهایی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان. مدیریت ارتقای سلامت. ۲ (۱):۳۸-۳۲.

سلطانی فر، محمد (۱۳۸۹) دیپلماسی عمومی نوین و روابط عمومی الکترونیک، تهران: سیمای شرق.

شایق، سمیه. آزاد، حسین و بهرامی، هادی (۱۳۸۸). بررسی اعتیاد به اینترنت و رابطه ی آن با ویژگی های شخصیتی در نوجوانان تهران مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی، ۱۱(۲)، ۱۴۹-۱۵۸.

شولتز، دوآن و شولتز، سیدنی الن (۱۳۸۸) نظریه های شخصیت، ترجمۀ یحیی سید محمدی، تهران، انتشارات ویرایش.

شهابی، محمود، بیات، قدوسی (۱۳۹۱). اهداف و انگیزه های کاربران در شبکه های اجتماعی مجازی، مطالعات فرهنگ ارتباطات، ۱۳ (۵۲): ۶۱-۸۶.

گروسی فرشی، میرتقی (۱۳۸۰). رویکردهای نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت). تبریز: نشر جامعه پژوه.

مشایخ مریم، برجعلی احمد. (۱۳۸۲). بررسی رابطه احساس تنهایی با نوع استفاده ار اینترنت در گروهی از دانش آموزان دبیرستانی. تازه های علوم شناختی : ۵ (۱): ۳۹-۴۴.

میردریکوند، فضل الله (۱۳۷۸). بررسی رابطه احساس تنهایی با عملکرد تحصیلی اضطراب، افسردگی و عزت نفس در دانش آموزان پسر مدارس راهنمایی شهرستان پلدختر؛ پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز.

هنرپروران، نازنین و ژاله رفاهی (۱۳۸۵). زنان و پیامدهای روان‌شناختی چت و دوست‌یابی‌های اینترنتی، مجموعه مقالات منتخب همایش سراسری زنان و اینترنت در هزارۀ سوم، تهران: بروج.

Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use.*Computers in human behavior*, *17*(2), 187-195.

Gambor, A., & Vas, L. (2008). A nation-and gendered-based study about the relationship between the Big Five and motives for Internet use: A Hungarian and Israeli comparison. Theory Sci, 38(4):1527-5558.

Ha, J. H., Yoo, H. J., Cho, I. H., Chin, B., Shin, D., & Kim, J. H. (2006). Psychiatric comorbidity assessed in Korean children and adolescents who screen positive for Internet addiction. *Journal of Clinical Psychiatry*. 67(5):821-6.

Hardie, E., & Tee, M. Y. (2007). Excessive internet use: The role of personality, loneliness and social support networks in internet addiction. Emerg Technol Society, 5(1): 37-47.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

Landers, R. N., & Bury, J. L. (2006). Five factor of big and narrow personality Traits in relation internet usage. *J Computer in Human Behavior*, *22*(2), 437-51.

Lim, J. S., Bae, Y. K., & Kim, S. S. (2004, August). A learning system for internet addiction prevention. In *Advanced Learning Technologies, 2004. Proceedings. IEEE International Conference on* (pp. 836-837).

Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2003). Loneliness and social uses of the Internet. Computers in Human Behavior, 19(6), 659-671.

Nithya, H. M., & Julius, S. (2007). Extroversion, neuroticism and self-concept: their impact on internet users in India. *Computers in Human Behavior*, *23*(3), 1322-1328.

Pempek, T., & et al. (2009), "College students' social networking experiences on Facebook", Journal of Applied Developmental Psychology, 30: 227–238.

Russel, D. (1980). The measurement of loneliness. In lone liness: A sourcebook jof current thory, research and therapy, by peplau, A & perlman,S. New yprk: Wiley Interscience.

Russell, D. (1982). The Measurement of Loneliness', in L.A. Peplau & D. Perlman (eds) Loneliness: A sourcebook of current theory, research, and therapy. New York: Wiley Interscience.

Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T. D., Szabo, S. T., Lazoritz, M., Gold, M. S., & Stein, D. J. (2003). Problematic internet use: proposed classification and diagnostic criteria. *Depression and anxiety*, *17*(4), 207-216.

Young, K. S. (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: a case that breaks the stereotype. Psychological reports, 79(3), 899-902.

Young, K. S. (1998). Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction--and a winning strategy for recovery. John Wiley & Sons.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.10.6]